

prioribus cognitæ fuerant tēporibus, ac scripta ferè omnium qui eum præcessere, diligentissimè percepisse. Quandoquidem ea quæ minus decenter, tam à priscis illis, quàm à semet ipso credita fuerant, decenti cum primis rectificatione exornauit: quemadmodum ex ædificationibus ipsius emendationis tabulæ Geographiæ (nam plures sunt) cōsiderare licet. Proinde, si cerneremus, nihil in ultima eius deesse compositione: possemusque ex solis monimentis illius, orbis designationem perficere, nullum ulterius in hac re laborem susciperemus. Verum cum manifestè liqueat, quædam eum non satis fida perceptione collegisse, sæpius præterea in descriptionis institutione, nec facilitatis, nec dimensionis debitam curam habuisse: iustè moti sumus, ut uiri huius negotium susceptū, quantum operæ precium arbitramur, ad rationabiliorem, & utiliorē reduceremus modū. Quod quidem quàm succinctè poterimus, facere conabimur, cōsiderantes, breuibus nos ea, quæ ad utranque speciem conferunt, ratione quædam consequi posse. Ac primum quidem ab historia initium faciemus, secūdam quam existimat ipse, & longitudinem terræ cognitæ plus ad orientem, latitudinem uerò ad meridiem produci oportere. Deinde forsitan non ineptè totius superficiæ distantiam, ab ortu occasum usque, longitudinem, eam uerò quæ est ab arcto, meridiem uersus, latitudinem uocabimus. Quoniam & parallelos, iuxta motum cœlestem, eodem appellabimus nomine. Sed & uniuersaliter quidem distantia maiori, rectè longitudo est attribuenda: siquidem planè hoc ab omnibus concessum est, quod orbis terrarum distantia, ab ortu uersus occasum, longè maior existit, quàm ea quæ à septentrione est ad meridiem.

*Rectificatio distantia latitudinis terræ
cognitæ, ex apparentibus secundum Marinum.*

C A P V T V I I.

Primum igitur latitudinis terminum presupponit ipse Thylen, sub parallelo, qui borealissimam terræ nobis cognitæ partem segregat. Parallelum uerò hunc demonstrat ab æquinoctiali distare ad summum partibus. 63. qualium est circulus meridianus trecentarum sexaginta: stadiis uerò uno & triginta millibus, ac insuper quingentis, ita ut pars una quingenta ferè comprehendat stadia. Deinde Aethiopum regionem quæ uocatur Agisymba, & Prassium pro-

montorium sub eo ponit parallelo, qui australissimum terræ cognitæ finit terminum, quem etiam sub hyberno ponit tropico: ita ut secundum ipsum, tota orbis latitudo, iuncto tropico hyberno partium fiat octuaginta septem, stadia uerò compleat quadraginta & tria millia quingenta. Quinetiam rationabiliter finem australis demonstrare conatur, per apparentia quædam, ut ipse putat, necnon per itinera, quæ & terra, & mari historiis sunt prodita: quæ singula quasi ex transcurso hic referemus. Sanè in enumeratione apparentium, compositione sua tertia, ita ait: Zodiacus in zona torrida totus super ipsam apparet, quapropter in ea transmutantur umbræ, ac omnia astra occidunt & oriuntur. Sola autem Vrsa minor tota supra terram apparere incipit, in Ocele, quæ borealis est ad stadia quinquies mille quingenta. Parallelus enim per Ocele partibus eleuatur undecim ac quita duplici. Ab Hipparcho autem traditur, minoris Vrsæ stellam borealissimam, ultimam autem caudæ, à polo distare partibus duodecim, quintisq; duabus. Porro ipsi, inquit, qui ab æquinoctiali ad æstiuum progrediuntur tropicum, polus borealis semper plus supra horizontem attollitur, australis uerò plus sub horizonte deprimitur. Qui uerò ab æquinoctiali ad brumalem pergunt tropicum, ipsi polus australis supra horizontem eleuatur, borealis uerò sub horizonte mergitur. Igitur per hoc solum exponit quæ accidere debent locis, quæ sub æquinoctiali sunt, uel inter tropicos posita. Atqui, etiam si ita se habeat historia, apparentia tamen in locis, æquinoctiali australioribus, nequaquam apposit, ueluti quænam stellæ super uerticem fiant, in locis illis, quæ æquinoctiali sunt australiora, aut quantum ad austrum declinent umbræ meridianæ in æquinoctiis, utrumue Vrsæ minoris stellæ omnes orientantur & occidunt: ac rursus quænam ex ipsis penitus non appareant, quum polus australis super horizontem eleuatur. In cæteris inde dicit, quædam obseruata esse apparentia, uerum nec illa propositum ullo pacto ostendere possunt. Ait enim eos, qui ex India in Lymyricem nauigant, (quemadmodum narrat Diodorus Samius in tertio) Taurum in medio habere cœlo, Pliades uero secundum antemnas medias. Qui uerò ex Arabia in Azaniam feruntur, nauigationem dirigere ad meridiem, & stellam Canobum, quæ ibi Equus uocatur, estque australissima. Cæterum astra quædam apud illos apparent, quæ apud nos ne nominantur quidem. Canis que anticane prior oritur, & Orion ante conuersiones æstiuas totus. Ex his igitur stellis apparentibus, quædam manifestè ostendunt, quænam habitationes æquinoctiali

Sexaginta trium
ad boream, & 24
ad austrum.

* Quia scilicet
parum ad rem faciunt.

Nostra uerò ætate
anno. 1540. minus
distat, gradibus
minutis. 4. & minutis
9. nam ab æquatore
declinatione habet
graduum. 35. minutorum. 51.

* Ad gradus ab
æquatore. 50.

Ortus isti sunt
solis radijs egressiones
matutine. nam
Marini tempestate
astra hæc erant
in Tauro & Gemini
nis, ideo antequam
sol Cancrū accederet,
manè à radijs egrediebantur: nunc
uerò secus. Nā canes
ambo in cæcro,
Orion in geminis
situm habent.

Longitudinis &
latitudinis defini-
tiones.

Circuli longitudi-
nis dicuntur paral-
leli, sicut meridia-
ni, circuli latitudi-
nis.

Thylen, quæ Islandia
hodie dicitur, quæ
in prima tabula
Europæ, Agisymba
& Prassium in
tabu. 4. Africa, Ocele
in tabu. 6. Asia.